De Heer is vrede

Een naam is belangrijk. Er zit eigenlijk altijd informatie in verstopt. Mijn achternaam is 'van der Meulen' – ik ga er van uit dat één van mijn voorouders iets met een molen (meulen) te maken heeft gehad, misschien was één van mijn voorvaderen een molenaar. Marina heet Schouten met haar meisjesnaam. We hebben altijd gedacht dat dit verwijst naar een schout. In vroegere tijden was een schout een soort politieagent.
Namen zijn belangrijk!

De afgelopen weken hebben we stilgestaan bij Abraham. Hij werd, ongeveer in 2000 v.C. geroepen door God. Hij werd geroepen om de vader van een volk te worden, het volk Israël. En de belofte die God aan Abraham gaf is dat *'door jou zullen alle volken op aarde gezegend worden' (Gen. 12:3).*

En die belofte moeten we altijd in onze gedachten hebben als we de geschiedenis van Israël bestuderen. Het volk Israel is uitgekozen om de messias voort te brengen. Jezus zegt zelf: *'de redding komt immers van de Joden' (Joh 4:22).* Hij spreekt dan over zichzelf…

Als je de geschiedenis van Israel bestudeert, hou dan altijd in de gaten: God is toegewijd aan Israël, want hij is toegewijd aan de gehele mensheid. Door Israël, door Jezus, door de koning der Joden, komt er redding op aarde voor iedereen. Jezus is de hoop van de *gehele* schepping.

Abraham is de stamvader van het volk Israël. En terwijl God onderweg gaat met Abraham en zijn nageslacht, laat God zich kennen. We hebben gezien dat Hagar, *de slavin van Sara,* spreekt over El Roi – 'de God die mij ziet'.
En vorige week zagen we dat Abraham zelf aan God de naam YHWH Jireh – 'de God die voorziet' gaf. Deze namen zijn belangrijk. Ze vertellen wat over het wezen van God.

Het is voor ons moeilijk voor te stellen misschien. Wij weten betrekkelijk veel over God, omdat we geboren zijn *na* de komst van Jezus. Wij weten veel over God, dankzij de menswording, de incarnatie, van Jezus.
Johannes 1
18 Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft Hem doen kennen.
Dankzij Jezus hebben we God leren kennen. Hij IS God!!

Maar Abraham en zijn nazaten leefden in de tijd *voorafgaand* aan de komst van Jezus. Zij leerden hun God stapje voor stapje beter kennen. God openbaarde zichzelf. Door de geschiedenis heen, door de eeuwen heen, leren we God steeds beter kennen. Het beeld wordt helderder en completer.

El Roi: de God die mij ziet YHWH Jireh: de God die voorziet

Abraham leefde ca. 2000- v.C. We spoelen de tijd vooruit naar ongeveer het jaar 1250 v. C. Er is veel gebeurd. Het volk Israël is vanwege een hongersnood uitgeweken naar Egypte. Daar zijn ze tot slaaf gemaakt. De Heer heeft hen bevrijd uit deze slavernij. Onder leiding van Mozes verlaten ze het land, trekken ze door de woestijn terug naar hun land, het beloofde land Kanaän. Onder leiding van Jozua nemen ze het land in bezit.

Dan breekt de periode aan waarin het volk geleid wordt door richters/rechters. Jefta was één van die richters. *Daar gaan we het niet over hebben vandaag.* We gaan het hebben over Gideon.

In de tijd van Gideon was het volk Israël ertoe overgegaan om de goden van het land, afgoden te dienen. En afgoden nemen altijd de plaats in die God behoort te hebben. In het geval van Israël, in de tijd van Gideon, is Baal de afgod. Afgoden houden je altijd weg van de vreugde en de vrede die er bij God is. Afgoden nodigen je uit om je hulp niet bij God te zoeken, maar op een plaats waar het niet is te krijgen.

Wij hebben, in onze tijd, onze eigen afgoden.
-Geld is bijvoorbeeld zo'n afgod. Geld kan ons verleiden om niet op God te vertrouwen, maar op bezit. De misleiding is dat bezit/geld ons gelukkig maakt (of in onze behoeften voorziet). God wil zo graag voorzien in onze behoeften… Hij is te vertrouwen.
-Leuke dingen doen kan een andere afgod zijn.
Ik moet het leuk hebben en daarom doe *ik* allemaal dingen die *ik* leuk vind. *Ik* ga op reis, naar het theater, uit eten, naar festivals, workshops. We zoeken soms vervulling in 'leuke dingen'. Maar echte rust, vrede en vreugde zijn bij God verkrijgbaar.
-Zelfs religie kan een afgod zijn……christelijke religie, kennis verzamelen, conferenties bezoeken. We kunnen zo bezig zijn met leren *over* God en praten *over* God, dat we onze relatie met God verwaarlozen….
-Carrière maken kan een afgod zijn.
Je talenten kunnen je tot een slaaf maken.

Het zijn voorbeelden van moderne afgoden. Geld, leuke dingen, religieus bezig zijn, je carrière, enz. Er zijn er meer natuurlijk! We kunnen onze voorziening in deze zaken zoeken, ons geluk, ons aanzien. Maar *echte* vrede en *echte* vreugde is verkrijgbaar de God.

God is niet de concurrent van het goede leven. Hij is de bron van het leven. Geld, genieten, relaties, talenten en werk zijn natuurlijk niet het probleem. Het probleem ontstaat wanneer we van die dingen verwachten wat alleen liefde, verbondenheid en leven met God kunnen geven.

Het volk Israël aanbad Baal. Ze hadden zich afgekeerd van de God van hun voorvaderen, de God van Abraham, Isaak en Jacob. Ze worden overheerst door Midjanieten, al zeven jaar achtereen werd hun oogst geroofd. En uiteindelijk, in hun wanhoop roept het volk God aan…

Rechters 6

6Door toedoen van Midjan verviel Israël tot bittere armoede, en het volk riep de HEER te hulp.

(denk aan Jeanne's preek: 'How long to sing this song')

En God spreekt, in reactie op deze hulproep, tot het volk bij monde van een profeet en zegt dat Hij hun God is. Hij vertelt over hoe Hij hen heeft bevrijd uit Egypte. Hoe Hij hen een nieuw land heeft gegeven.

Rechters 6

10En ik heb jullie gezegd: Ook al wonen jullie nu in het land van de Amorieten, hun goden mogen jullie niet vereren want ik, de HEER, ben jullie God. Maar jullie hebben niet geluisterd naar wat ik zei.'

God weet dat afgoden nooit vervulling kunnen brengen. God weet dat als het volk afgoden gaat dienen, dat het volk in gevaar is. Vrede, vreugde en gerechtigheid zijn kenmerken van een leven *met* God. Een leven *zonder* God leidt tot verwarring, tot teleurstelling, tot verdeeldheid. God weet dat Israël, het volk dat Hij uitgekozen heeft om de redder/Messias voort te brengen, gevaar loopt. God is toegewijd aan de mensheid, God is toegewijd aan Israël. Hij stuurt een engel naar Gideon.

Rechters 6

12De engel van de HEER vertoonde zich aan hem en zei: 'De HEER zij met je, dappere krijgsman.' 13'Mag ik U vragen,' antwoordde Gideon, 'als de HEER ons werkelijk bijstaat, waarom overkomt dit ons dan allemaal? Waar blijft Hij dan met zijn wonderbaarlijke daden, waarover onze voorouders hebben verteld? Uit Egypte heeft Hij ze geleid, zeiden ze toch? Maar nu heeft Hij ons in de steek gelaten en uitgeleverd aan de Midjanieten!'

Heb jij dat verwijt ook weleens gehoord?

'Als God bestaat, waarom is er dan oorlog, waarom is er dan hongersnood, waarom is er dan pijn?' 'Waarom is er dan zoveel leed?'

De vraag heeft iets onredelijks in zich: Ik loop weg van God en geef hem vervolgens de schuld van mijn onheil…. Ik loop weg uit zijn voorziening en ben vervolgens boos op God dat Hij niet voorziet…

Het is wel een oprecht gesprek. Gideon is oprecht over wat hij denkt. Het lijkt, *in zijn ogen*, zo alsof de situatie van het volk Israel, God onverschillig laat. Maar God is zijn volk niet vergeten. Hij heeft zich niet van hen afgekeerd. Zelfs wanneer zij Hem uit het oog verliezen, blijft Hij trouw. En wanneer zij Hem aanroepen, begint opnieuw zichtbaar te worden hoe toegewijd Hij aan hen is.

Rechters 6
14Toen wendde de HEER zich tot Gideon en zei: 'Toon je moed en bevrijd Israël, dat is mijn opdracht.' 15'Mag ik u vragen,' antwoordde Gideon, 'hoe zou ik Israël kunnen bevrijden? Mijn familie heeft in onze stam, Manasse, niets in te brengen, en ikzelf ben de jongste van de familie.' 16De HEER antwoordde: 'Dat kun je omdat ik je bijsta. Je zult de Midjanieten verslaan alsof je met niet meer dan één man te doen had.'

Het lijkt of alsof de Heer geen antwoord geeft. Maar als je goed kijkt is het een prachtig antwoord. We gaan samenwerken zegt de Heer. *Jij gaat Israël* bevrijden en *Ik zal je bijstaan* zegt de Heer. Het is een gesprek dat doet denken aan het gesprek dat God met Mozes voerde bij de brandende braamstruik.
'Ik zal bij je zijn' was toen ook het antwoord op de tegenwerpingen van Mozes.
'Ik zal je bijstaan' is het antwoord aan Gideon.

Dit is Gods werkwijze om vrijheid te brengen: SAMENWERKING!
-Toen moed, *-Doe wat ik zeg, -En ik zal bij je zijn*
Dat is nog steeds Gods werkwijze:
Het is zijn verlangen om met ons samen te werken. Om door ons heen anderen te dienen. En terwijl wij instemmen met zijn plan brengt hij vrijheid!

Ja, dat vraagt moed! Het vraagt moed om in beweging te komen. Het vraagt moed om een stapje te zetten, in het vertrouwen dat God je zal bijstaan.
Herstel vindt niet plaats in passiviteit *(liggend op de sofa).* Herstel vindt plaats in samenwerking, in verbinding.

Langzaam maar zeker laat Gideon zich overtuigen…

Rechters 6
17Toen zei Gideon: 'Heer, als U het bent die tot mij spreekt en ik uw gunst geniet, geef me dan een teken.
En dan gaat hij iets lekkers koken voor de engel.
Hij bereidt een geitenbokje en ongedesemd brood.

Rechters 6
20De engel van God zei tegen hem: 'Leg het vlees en de broden hier op dit rotsblok en giet het kookvocht erover uit.' Gideon deed wat hem gevraagd was. 21Toen raakte de engel van de HEER met het uiteinde van zijn staf het voedsel aan en meteen laaide er een vuur uit het rotsblok op dat het vlees en de broden verteerde. Tegelijk was ook de engel van de HEER verdwenen. 22Toen begreep Gideon dat het de engel van de HEER was geweest,

God geeft een teken. En Gideon begrijpt nu dat hij met een engel van de Heer gesproken heeft.

Rechters 6

22Toen begreep Gideon dat het de engel van de HEER was geweest, en hij riep uit: 'Ach HEER, mijn God! Ik heb oog in oog gestaan met de engel van de HEER!' 23Maar de HEER stelde hem gerust: 'Je hoeft niet bang te zijn, je zult niet sterven.' 24Gideon bouwde op die plek een altaar voor de HEER, en noemde het 'De HEER geeft rust'. Tot op de dag van vandaag staat dat altaar in Ofra, waar de afstammelingen van Abiëzer wonen.

Gideon heeft wat geleerd over God. God heeft hem ontmoet midden in zijn ellende. God heeft hem ontmoet midden in zijn ongehoorzaamheid. Zijn eerste reactie is angst: *O nee….*
Maar de Heer stelt hem gerust. Je hoeft niet bang te zijn!!

Gideon gaat door de Heer gebruikt worden om zijn volk te bevrijden, maar eerst draagt de Heer zorg over Gideon. Eerst zorgt Hij dat Gideon: *'De HEER geeft rust'.* Andere vertalingen zeggen: 'de Heer geeft vrede'
Het is allebei juist: de Hebreeuwse woorden, de naam, die Gideon gebruikt zijn 'JHWH Shalom'.

God laat Gideon zijn Shalom ervaren. Shalom is meer dan rust alleen, het is ook vrede, het heeft ook te maken met heelheid, welzijn en voorspoed, met vrede in relaties.

Namen zijn belangrijk, namen doen ertoe. In dit verhaal leert God zich kennen als 'JHWH Shalom'.

God zorgt ervoor dat Gideon zijn opdracht om het volk te bevrijden, kan gaan doen *vanuit rust en vrede*, in de zekerheid dat de God van Abraham, Izaak en Jacob hem bij zal staan!

-AMEN-